For Freedom and Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 19

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, JANUARY 28, 1969

STEV. LXVII — VOL. LXVII

Antonia Pavlic 7-8-9
7019 - 60th Lane
Ridgewood
Brooklyn, N.Y. 11227

Položaj v šolah New Yorka postal nemogoč

Neredi, napadi na učitelje in strah pred njimi ustvarjajo ozračje brezupa in škodujejo vzgojnemu procesu.

NEW YORK, N.Y. — Položaj v javnih šolah mesta New Yorka postaja nemogoč, od lanskega štrajka učiteljstva se ni bistveno izboljšal, preje poslabšal. Tako vsaj trdijo predstavniki Učiteljske zveze.

"Izgredi in strah pred novimi v še večjem obsegu polnijo hodnike prenekaterih naših šol... Mi se ne mislimo podati nasilju ali grožnjam z nasiljem, ki bodo naše šole brez dvoma potegnili na pot anarhije," je izjavil zastopnik Zveze upraviteljev višjih šol New Yorka. Obdolžil je šolski odbor, da je dejansko opustil izvrševanje svoje odgovornosti za varen in nemoten pouk.

"Preveč zaposlen z razdiranjem šolskega sistema, ki ga ali ne razume ali pa se zanj ne briga, izgleda šolski odbor "nesposoben ali pa nevoljan nastopiti v obrambo naših šol," trdi omenjeno poročilo Zveze šolskih upraviteljev.

Poročilo ne omenja rasnega vprašanja, vendar je očitno, da je to najbolj pereče in najtežje. Med črnimi in belimi napetost preje raste, kot bi popuščala. Črna bojevitost je začela buditi belo. V Franklin K. Lane High School so trije črnci napadli nekega belega učitelja, ga polili z gasolinom in zažgali. K sreči je naglo odvrgel suknjič in se rešil večjih poškodb. Šolo so nato zaprli.

Črni skrajneži zahtevajo, da uče v šolah z večino črnih šolarjev črni učitelji, ki jih naj nastavljajo krajevni šolski odbori in ne osrednji šolski odbor. Krajevni odbori naj bi odločali tudi o učnem programu in redu v šolah, le denar za vzdrževanje naj bi prišel od drugod!

B. Russell sklical konferenco o ČSR

LONDON, Vel. Brit. — Znani pacifist, sklicatelj "mednarodnega sodišča proti vojnim zločinom" v Stockholmu leta 1967 Bertrand Russell je sklical za 1. in 2. februar v Stockholm konferenco, ki bo razpravljala o sovjetsko-satelitskemu vdoru na Češkoslovaško pretekli avgust in o možnosti podpore češkoslovaškemu naporu za povečanje svobode in ustvaritve lastne oblike socializma.

V okrožnici, v kateri sklicuje 96-letni stari B. Russell konferenco, poudarja, da so socialistične sile premalo storile v podporo ČSR. Med udeleženci konference so znani komunistični vodnik Francije Lucien Goldman, L. Daly, glavni tajnik Unije rudarjev v Veliki Britaniji, pa tudi neki Vladimir Benko iz Jugoslavije.

— Letno se smrtno ponesreči v ZDA okoli 30,000 žensk.

Vremenski prerok pravi:

Oblačno in toplejše z verjetnostjo naletavanja snega in kasneje dežja. Najvišja temperatura okoli 35.

Novi grobovi

Mary Locniskar

Po dolgi bolezni je preminula v nedeljo zvečer v Cleveland Clinici 70 let stara Mary Locniskar z 11209 Langton Dr., Garfield Hts., roj. Adler v Newburghu, vdova po pred 20 leti umrlem možu Franku mati Mary Kociancic, Rose Weranetz in Frances Fogarty, 7-krat stara mati, sestra Josepha in Franka. Pokojna je bila članica ADZ št. 62, SŽZ št. 47 in Marijine legije pri Sv. Tereziji. Pogreb bo iz Perfolia pogreb. zavoda v četrtek ob 9.15 dopoldne, v cerkev sv. Terezije na McCracken Rd. ob desetih, nato na Kalvarijo.

Frank Kenik

V nedeljo zvečer je nenadno umrl na svojem domu 36 let stari Frank Kenik, preddelavec pri Excelsior Stamp Works Co., član Društva sv. Jožefa št. 146 KSKJ, Društva Glas clevelandskih delavcev št. 9 ADZ in Društva Najsv. Imena pri Sv. Lovrencu. Pokojnik je bil sin v decembru 1967 umrlega Franka in Mary, roj. Fabian. Pogreb bo v četrtek zjutraj iz Fortunovega pogreb. zavoda na 5316 Fleet Avenue, v cerkev sv. Lovrenca ob devetih, nato na Kalvarijo.

V Sibiriji imajo hudo zimo

MOSKVA, ZSSR. — Huda zima je letos obiskala vso Rusijo, posebno pa Sibirijo. Snežni zameti so ustavili cestni in železniški promet. Mraz je bil tako hud, da je zmrzovalo mazilno olje, pomanjkanje prevoza je seveda ustavilo dobavo goriva za hišne potrebe. Posebno hudo so udarjeni kraji med sibirsko železnico in Severnim Ledenim morjem. Tam so cele pokrajine odrezane cele dneve in tedne od zvez z zunanjim svetom.

Mraz, sneg in led niso prizanesli tudi Srednji Aziji. Tudi tam počiva ves promet na cestah in železnicah. Tudi na Volgi razgrajajo viharji in se kopiči sneg. Huda zima dela največ škode industriji, ker ne morejo tovarne redno odvažati in dovažati surovin. Pravo škodo bodo lahko ocenili šele proti koncu marca.

Prva operacija srca

MINNEAPOLIS, Minn. — Človeško srce so prvič operirali z namenom, da popravijo rojstno napako v njem, leta 1938.

Ruse samomori Čehov ne vznemirjajo veliko

Bolj negotovi so, kaj naj storе z druženim odporom delavcev, študentov in večine inteligence.

PRAGA, ČSR. — Zažig študenta Jana Palacha je vso češko in slovaško javnost globoko pretresel. Okrepil je voljo do odpora proti ruskemu pritisku, ki je začela že omahovati in se predajati brezupju. Krogi, ki se zavzemajo za reforme, so z udeležbo pri pogrebu Palacha pokazali, da se ne boje pritiska in maščevanja, oziroma da se nočejo bati.

Čeprav je Tass proglasil zažig mladega študenta za "izzivanje protikomunistov", sta se pogreba vendar udeležila dva ministra, člana zvezne vlade. Takoj za krsto pa so korakali bivši prosvetni minnister Kadlec, bivši zunanji minister Jiri Hajek in predsednik Zveze pisateljev, ki se je dva dni pred pogrebom vrnil iz Velike Britanije, kjer je bil od sovjetske zasedbe ČSR kot profesor na visoki šoli. Vrnil se je še dr. Ota Šik. bivši podpredsednik vlade in vodnik gospodarske reforme, ki je bil ob zasedbi ČSR v preteklem avgustu v Jugoslaviji, pa je nato odšel v Švico, kjer je učil na univerzi v Bernu.

Skrbni opazovalci Rusov in njihove politike trdijo, da se Rusi prav malo menijo za samomore Čehov in Slovakov, pa naj imajo ti kakršnokoli obliko še, kar jih resnično skrbi, je nevarnost splošnega delavskega štrajka. Kaj takega niso vajeni in ne vedo, kako naj bi nastopili, da bi delavce od splošnega štrajka odvrnili, če se bi ti res v skrajnem slučaju zanj odločili.

Kosygin je opravil?

WASHINGTON, D.C. — Zahodni viri trdijo, da je Aleksij Kosygin, predsednik vlade Sovjetske zveze, politično v zatonu. Ko ga ni bilo pri častnem sprejemu kozmonavtov v Moskvi pretekli teden, so poluradni viri v Moskvi trdili, da je bolan. Na Zahodu so mnenja, da je ta bolezen preje politična kot telesna.

Vsekakor vsaj za sedaj ni v javnost prodrla nobena zanesljiva vest o kaki spremembi v vodstvu ZSSR, vse je omejeno le na govorice in ugibanja, ki jih ni mogoče preveriti.

Iz slov. naselbin

GENEVA, O. — Mrs. Ursula Chuch z E. Maple Avenue je dobila sporočilo, da sta ji umrla v Sloveniji pol brat Alojz Blatnik v Hrastulah 25. nov. 1968, pol sestra Tončka Srnoh, roj. Jeruc na Sopnem, pa 2?. novembra 1968. Pokopana sta na pokopališču v Škocijanu pri Novem mestu. Zapustila sta 4 brate v starem kraju.

ROCK SPRINGS, Wyo. — Tu je preminul rojak Valentin Marcina, star 78 let, rojen v Sloveniji. Je bil znan gostilničar. Zapustil je tu ženo Angelo in tri hčerke, v Clevelandu, O., pa svaka Franka Saso in svakinjo Josephino Cigoy na 800 E. 200 St. Pokojnik je bil tajnik krajevnega društva ABZ.

Nixonova administracija tehta Johnsonov proračun

WASHINGTON, D.C. — Direktor zveznega proračuna Ribert P. Mayo je v posebnem pismu pozval odgovorne vodnike 25 zveznih oddelkov in agencij, naj prouče Johnsonove programe zvezne vlade ter te omeje ali jih pa ukinejo, kjer je to možno. Pismo pravi, da mora nova administracija začeti preusmerjati vladne dejavnosti v soglasju s smotri nove administracije.

To, kar bo storjeno sedaj, bo dalo administraciji prostejše roke v prihodnjih letih. Mayo ni navedel v svojem pismu nobenih posebnih programov prejšnje administracije, toda ni nobenega dvoma, da gre predvsem za tiste Johnsonove "velike družbe", za boj proti revščini, in druge programe socialnega skrbstva.

Proračunski direktor R. Mayo poziva vse vodnike oddelkov, naj ohranijo vse svoje predloge in priporočila v zvezi z njegovim pismom tajna, dokler ne bo imel predsednik R. M. Nixon možnosti, da jih pregleda in pove svojo odločitev.

De Gaulle pride v ZDA?

WASHINGTON, D.C. — Namesto da bi Nixon obiskal spomladi De Gaulla v Parizu, trdijo tu, da utegne priti De Gaulle aprila, ko bo tu posvetovanje vodnikov NATO, sam sem in se sestati s predsednikom ZDA, v katerem vidi "politika miru".

NIXONA SKRBI POLOŽAJ NA SREDNJEM VZHODU

Včeraj je predsednik R. M. Nixon na svoji prvi predsedniški tiskovni konferenci razlagal svoje poglede na mednarodna in domača vprašanja. Posebej ga skrbi položaj na Srednjem vzhodu, ki postaja bolj in bolj napet.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Richard M. Nixon je imel včeraj svojo prvo tiskovno konferenco, ki sta jo prenašala televizija in radio. V 28 minutah je odgovoril na 15 vprašanj mednarodne in domače politike. Posebno je pokazal zaskrbljenost za razmere na Srednjem vzhodu, ki utegnejo privesti do merjenja moči atomskih sil, če napetost ne bo začela popuščati. Včerajšnje obešenje 9 Judov v Iraku, ki naj bi bil med zarotniki proti režimu Al-Bakra ter naj bi vohunili za Izrael, kar v Tel Avivu odločno zanikavajo, je dvignilo pravo burjo protestov v Izraelu in govorice o potrebi "odgovora". V Iraku so vse oborožene sile v pripravljenosti, ker ne izključujejo izraelskega "odgovora". Jordanija je med tem podpisala dogovor o gospodarskem sodelovanju s Sovjetsko zvezo in tako prvič odprla svoja vrata sovjetskim svetovalcem. Doslej je bila pod izključno zahodnim vplivom in je vso gospodarsko in vojaško pomoč dobivala iz zahodnih držav.

Sovjetska zveza nadaljuje z napori za uveljavitev svojega načrta za pomiritev Srednjega vzhoda, četudi ga je Izrael odklonil, ker trdi, da zahteva umik Izraela, ne da bi ta za to kaj dobil. V Tel Avivu trdijo, da je sovjetski načrt očitno izdelan v korist arabskih držav, ki jih Sovjetska zveza podpira. Združene države so na sovjetski predlog odgovorile še pod Johnsonom, pa so dejansko vz odgovoru pokazale bolj zanimanje za podrobnosti načrta, kot pa da bi zavzele že do njega samega jasno stališče. To bo storila nova administracija. Predsednik Nixon je včeraj na tiskovni konferenci izjavil, da bo to vprašanje v vseh podrobnostih razpravljal Narodni varnostni svet, kot je pretekli teden vprašanje Vietnama.

Vprašanje Srednjega vzhoda je še vedno v rokah Združenih narodov. Včeraj je prišel Sved Gunnar Jarring zopet v New York, da se znova loti razgovorov z zastopniki Izraela in arabskih držav. Francija je predložila posebne razgovori med štirimi stalnimi člani Varnostnega sveta o tem, kako izvesti resolucijo tega sveta o Srednjem vzhodu od 23. novembra 1967. Doslej je francoski predlog sprejela le Sovjetska zveza.

Nixon za omejitev oboroževanja v dogovoru z ZSSR

R. M. Nixon je dejal na tiskovni konferenci, da je za odobritev dogovora o omejitvi atomskega oboroževanja, vprašanje je le, kdaj bo prišla na vrsto. Izjavil je, da je prepričan, da ga bo senat odobril. Izrazil se je za razgovore o omejitvi oboroževanja s Sovjetsko zvezo, pa bi imel rad te povezane z reševanjem političnih vprašanj na Srednjem vzhodu in drugod.

Za enkrat nova administracija nima namena spreminjati odnosov do rdeče Kitajske in do njenega članstva v ZN. Mora ta sama najprej pokazati, da je spremenila svoja stališča. Priložnost za ugotovitev tega bo pri razgovoru ameriškega zastopnika z zastopnikom rdeče Kitajske v Varšavi na Poljskem 20. februarja 1969.

O domačih zadevah

V vprašanjih domače politike je Nixon zanikal vsak dogovor o imenovanju zveznih sodnikov predsednika L. B. Johnsona nekaj dni pred potekom njegove poslovne dobe. On je imenovanje umaknil, pa dejal, da ni izključeno, da bo nekatere od njih sam predložil.

V pogledu omejevanja porasta plač in cen je Nixon na stališču, da ne kaže, da bi zvezna vlada v tem pogledu izdajala kaka navodila in pristiskala na njihovo izvajanje. Predstavniki unij in podjetij morajo braniti njihove koristi, zvezna vlada mora torej uporabiti druga sredstva za boj proti inflaciji.

V Španiji oklicano izredno stanje

MADRID, Šp. — Vlada je oklicala izredno stanje za dobo treh mesecev, s čimer je ukinila svobodo tiska in vrsto političnih pravic. Za ta korak se je odločila, ko je opozicija proti vladi gen. Franca začela očitno naraščati in postajati glasnejša, pa tudi odločnejša.

Uvedena je stroga cenzura nad vsemi časopisi, policija je prijela v zadnjih dneh več stotin znanih nasprotnikov režima. Glavni odpor proti režimu je na visokih šolah, med delavstvom, pa tudi med mlajšo duhovščino, ki opozarja na nujno potrebo sprememb v soglasju z družbenim in tehničnim razvojem.

— Okoli eno petino rakovic, ujetih v vodah ZDA, konzervirajo.

Iz Clevelanda in okolice

K molitvi—

Člani Društva Najsv. Imena pri Sv. Vidu so vabljeni nocoj ob sedmih v Zakrajškov pogrebni zavod k molitvi za pok. Josepha Jernejčiča.

Slovenska pisarna—

Slovenska pisrna, 6304 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103, sporoča, da ima na zalogi novo knjigo o Baragi, ki jo je napisal dr. Filip Zakelj v Argentini. Knjiga stane $2.50 — Mohorjeve ude, ki so plačali udnino v Slov. pisarni, pa še niso prejeli mohorjevk, prosi, da to takoj sporoče. — Na razpolago je tudi še zadnja knjiga Vredno za $3.50.

Odbori—

Federacija Klubov slov. upokojencev na področju Velikega Clevelanda ima za l. 1969 sledeči odbor: predsed. Krist Stokel, podpredsed. Joseph Okorn, 2. podpred. Anton Perusek, taj. Wm. Kennick, 2675 Rockefeller Rd., tel. 943-3670, zapis. John Terček, blag. Andy Božič, nadzor. Joseph Babnik, Louis Dular in Leon Poljšak.

Klub slov. upokojencev za senklersko okrožje ima za l. 1969 sledeči odbor: predsed. Joseph Okorn, podpredsed. Frank Majer, taj. Rose Erste, 3813 Schiller Ave., tel. 661-3777, blag. Florian Mocilnikar, zapis. Cecilia Subel; nadzor. Joseph Babnik, Andrew Kavčnik in Mrs. Mary Kolegar; vesel. odbor Frances Okorn, Anna Zalar in Barbara Babnik; gosp. odbor A. Kavčnik in Mike Vidmar. Seje so vsak 3. četrtek v mesecu ob dveh popoldne v SND na St. Clair Avenue.

Zamenjan površnik—

Na nedeljskem občnem zboru Slovenskega doma na Holmes Ave. je bil zamenjan temnosiv moški površnik s podlogo. Kdor ga je zamenjal, naj ga odda v Slovenskem domu pri bari, kjer bo dobil svojega, ali naj pokliče: 731-3684.

V Lizboni protestirali proti vojni v Afriki

LIZBONA, Port. — V nedeljo je skupina levičarskih nasprotnikov vojskovanja v portugalski Afriki uporabila pogreb vodnika opozicije Antonia Sergia, ki je umrl pretekli petek, za demonstracije proti vojni, pa tudi proti sami vladi. Mladi demonstrantje so kričali sredi mesta "Dezertirajte, dezertirajte!" in "Končajte vojno v Afriki!"

Policija je nastopila odločno in naglo ter demonstrante razgnala, kak ducat so jih prijeli. Vlada Marcella Caetana, ki je nasledil Salazarja, je obljubila ob prevzemu oblasti, da bo črnske upore v portugalski posesti v Afriki strla.

Le malo nevarnih

WASHINGTON, D.C. — V Združenih državah je mogoče najti okoli 85,000 vrst raznih žuželk, od tega je okoli 10,000 človeku nevarnih ali škodljivih.

LEPO PROSIMO:
Poravnajte zapadlo naročnino že ob prvem obvestilu.
Pribranite nam delo in nepotrebne stroške.
Omogočite našemu listu dober nadaljni razvoj.
Hvala!

Italijanska Krščanska demokracija zopet pred krizo?

RIM, It. — Zadnje parlamentarne volitve so močno razgibale obe vladni stranki. Prva je doživela poraz Nennijeva socijalistična stranka. Poraz je uničil njeno že itak precej šibko notranje ravnotežje. Nenni je moral pristati na zahtevo pristašev, da zapustijo vladno koalicijo. Pokoril se je volji večine v stranki, vedel pa je, da je ta taktika napačleta, da je zakrpal razpoke in na. Zato je porabil skoraj pol pridobil stranko za novo koalicijo s krščanskimi demokrati.

Ko so socialisti bolehali na svoji krizi, so politični opazovalci mislili, da bo krščanskim demokratom prihranjena taka usoda. Res so tekmeci in nasprotniki predsednika A. Moroja dosegli, da ni mogel Moro sestaviti nove vlade, ampak, da je to nalogo moral prevzeti takratni strankin tajnik Rumor. Ni mogel več ohraniti mesto glavnega strankinega tajnika, stranka je izvolila na to mesto pristaša Piccolija. Ko je bil v okviru stranke kompromis sklenjen, so vsi mislili, da bo obnovljena koalicija mogla nekaj časa voditi italijansko politiko.

Pokazalo se je, da stoji to upanje na trhlih nogah in da je krščanska demokracija odgovorna za nevarnost nove krize v italijanski politiki.

Krščanska demokracija boleha na isti bolezni kot vse velike italijanske stranke. Njene vrste so razcepljene na toliko struj, kolikor je v stranki močnih političnih osebnosti ali pa vsaj takih politikov, ki bi to radi bili. Dokler je bila stranka pod vplivom sedaj že pokojnih Don Sturza in De Gasperija, si ambicijozni krščanski demokrati niso mogli privoščiti zabave, da bi v okviru stranke ustanavljali struje in frakcije. Ko je obeh zmanjkalo, je postalo skoraj pravilo, da je vsak ministrski predsednik, ki ni ohranil svojega mesta v vladi, napenjal vse sile, dokler ni svojih prijateljev in somišljenikov združil v svojo frakcijo. Tako vlada danes v stranki 68 frakcij, ki porabljajo velik del svojega časa za medsebojne politične intrige.

Te intrige so jim prav sedaj potrebne. V prihodnjem juniju se bo namreč vršil strankin kongres in vsaka frakcija skuša že sedaj spraviti na kongres take delegate, ki bi vlekli s tem ali onim voditeljem. Iz tega se da sklepati, da bi nekateri vodilni krščanski demokratje radi na kongresu ne smo podrli vlado predsednika Rumorja, ampak tudi pozicijo strankinega tajnika Piccolija. Čim več bodo dosegli v tem oziru, tem več bodo njihove frakcije pomenile po kongresu v stranki in s tem seveda tudi v vladi.

Za kulisami italijanske krščanske demokracije torej nekaj vre. Skuhalo se pa ne bo nič kaj dobrega. Pokongresna stranka utegne namreč biti še šibkejša, kot je sedaj.

Ni pa tak političen razvoj za Italijo nekaj nenavadnega. V rimskem parlamentu so do prve svetovne vojne zmeraj prevladovale močne osebnosti, zadnja med njimi je bil Giolitti. Ko je on padel, se je italijanski parlament spremenil v trop ambicijoznih politikov, ki so spravili državo v prepad; nad njim je zagospodaril Mussolini.

Rahljanje discipline v italijanskih strankah ne pomeni torej za to deželo nič dobrega. Zrahljani so Nennijevi socijalisti, hitro se razhajajo krščanski demokratje, dočim se v komunistični stranki še niso pojavile nevarne razpoke.

Seveda ne smemo pričakovati, da bo politična svoboda v Italiji že jutri pokopana. Nerodno je le to, da se italijanska politika razvija v smeri, ki pomeni za politično svobodo zmeraj večjo nevarnost.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. — HEnderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:
$16.00 na leto; $8.00 za pol leta; $5.00 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
$18.00 na leto; $9.00 za pol leta; $5.50 za 3 mesece
Petkova izdaja $5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
$16.00 per year; $8.00 for 6 months; $5.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$18.00 per year; $9.00 for 6 months; $5.50 for 3 months
Friday edition $5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83 No. 19 Tuesday, Jan. 28, 1969

Federalni proračun

Letos je postal federalni proračun čudna politična žoga. Demokratski predsednik L. B. Johnson ga je poslal demokratskemu Kongresu, ta pa čaka, kako se bo te žoge otepaval republikanski predsednik R. M. Nixon. Takole igro ponavljamo vsako četrto leto, torej ni kaj nenavadnega.

Stara je namreč resnica, da je naš federalni proračun zelo samostojen in v mnogih ozirih neodvisen pojav. Rodi ga potreba federalne uprave po kritju federalnih stroškov. Tej obvezi se ne more ogniti noben predsednik in noben Kongres. Od leta do leta se v federalnem proračunu ponavljajo iste postavke, le da imajo navadno vsako leto višje, povečane številke. To so stroški za federalno uradništvo, obresti za federalne dolgove, izdatki za narodno obrambo in stalne socijalne obveze. To nanese kakih 75-80% vseh izdatkov, ki jih niti predsednik niti Kongres ne moreta menjati.

Vsak proračun je dalje posledica dotedanje politike. Predhodne politike in posledic, ki jih je porodila, novi predsednik ne more menjati; te on enostavno podeduje in izvršuje. Včasih mu stvarnost nudi priložnost, da kaj spremeni, pa le redko in v zelo določenih mejah.

Na vse to je Johnson opozoril Nixona v svoji proračunski poslanici, politična javnost pa je Johnsonovo izjavo sprejela kot nekaj samo po sebi umevnega. Zato je bil letošnji proračunski predlog sprejet v javnosti kot nekaj zoprnega, pa potrebnega. Javnost se ni prav nič prizadevala, da bi vplivala na Johnsona, naj bi dal proračunu kako novo, "porepublikanjeno" obliko ali "republikansko" vsebino.

Nekaj malo bolj živahnega zanimanja je nastalo le v eni točki: bilo je vprašanje, ali se bo Nixon odločil, da zniža 10% doklado na dohodnino ali ne.

Naklada je bila za Johnsona že dve leti (1967 in 1968) prava politična bolečina. Prepozno se je spomnil, da je treba davke zvišati. Prepozno je stavil ta predlog Kongresu in ga v dveh letih komaj preprosil, da mu je dal dovoljenje, da lahko zviša dohodnino z 10% za dobo do junija 1969. Johnson je v letošnjem proračunskem predlogu predvidel, da ta doklada ostane v veljavi še naprej, ker je neobhodno potrebna za trdnost dolarja.

O tem mora odločiti Nixon. Že v volivni kampanji je o tem govoril, pa je bil precej meglen. Pustil si je odprta vrata na vse strani. Ni se obvezno izjavil, ali bo pustil to davčno doklado po Johnsonovemu predlogu v veljavi ali pa bo ta predlog črtal in pustil, da bo doklada v juniju prenehala. V tej taktiki je vztrajal tudi še potem, ko so mu ravnatelji federalnih bank, njegov osebni gospodarski svet in federalni finančni tajnik svetovali, naj naklado obdrži.

Nasprotniki te naklade, ki zagovarjajo prenehanje v juniju, so seveda hitro opazili Nixonovo neodločnost in že pred volitvami pritiskali nanj, naj jasno izjavi, da ne bo od Kongresa zahteval podaljšanje zakona o davkih. Za kulisami se torej bije boj za in proti 10% nakladi že nekaj mesecev. Nixon je v vedno večji zadregi. Nanj pritiskajo republikanski davkoplačevalci, ki so širokogrudno financirali njegovo volivno kampanjo in njihove želje morajo biti zanj praktično važnejše in odločilnejše kot še tako dobra in utemeljena strokovna mnenja. Ni izključeno, da bo Nixon iz političnih razlogov omejil zahtevo po nakladi, morda na polovico. Praktično to ne bi imelo za federalni proračun posebnih posledic in posebne važnosti. Proračunski predlog se vrti okoli $200 bilijonov. Ali bo končna številka 190 ali pa 290 bilijonov, ne bo dosti pomenilo. Ne smemo namreč pozabiti, da bo Kongres sedaj izglasoval le pooblastilni proračunski zakon, ki naj določi gornjo mejo, do katere sme administracija iti s svojimi obvezami; posamezne izdatke določijo pa šele proračunski nakazilni zakoni. Zato številke v pooblastilnem zakonu niso tako hudo važne. Imajo svoj pravi pomen v tem, da povedo smer režimske gospodarske politike.

Johnson je nehote podprl stališče nasprotnikov naklade s tem, da je sedanji proračun (1968-69) "uravnovesil" in ga okrasil s prebitkom 2.4 bilijonov dolarjev. Ta prebitek ni veliko vreden. Je dejansko le optimistična ocena, ne pa izračunani saldo. Saj se proračunski primanjkljaji zelo lahko dajo spremeniti v prebitke. Treba je v proračunu le par neplačanih obvez prenesti na prihodnje leto ali par dohodkov, ki bodo zapadli v kratkem, knjižiti v zadnje proračunsko leto.

Zato imamo v Ameriki le dve zanesljivi znamenji za federalne proračunske primanjkljaje: inflacijo in naraščanje federalnih tekočih dolgov. Obe znamenji sedaj nista taki, da bi govorili v prid prebitka.

Do junija bo v Kongresu v zvezi s proračunom zmeraj več govorjenja o davčni politiki. V nekem oziru bomo doživeli nekaj podobnega, kot smo v prvem letu Eisenhowerjevega režima. Takrat so zmagali nasprotniki davkov. S tem se takrat ni rodila inflacija, pač pa priprava nanjo. Zato Kennedy in Johnson nista naletela na nikake resne ovire, ko sta odprla vrata inflaciji in draginji, ki ji je sledila.

Seveda ne smemo misliti, da bo Nixon že s tem zavrl draginjo, če bo obdržal doklado, ne bo dovolil znižanja davkov. Za pobijanje draginje bo moral rabiti še druga sredstva in naložiti gospodarstvu nova bremena. Draginja se je že preveč globoko zagrizla v naš gospodarski razvoj, da bi jo bilo mogoče izluščiti le z davčno politiko. Upajmo, da bo Nixon utegnil posvetiti temu vprašanju dosti pozornosti in da bo pri tem bolj gledal na narodne koristi kot na želje gospodarskih krogov, ki si žele nižjih davkov.

BESEDA IZ NARODA

Pismo Vrhenškega Tineta

Waukegan, Ill. — V naši Ameriški Vrhniki sicer ni kaj posebno novega. Stari Slovenci smo menda dokončali svoje namene, ko smo ustanavljali razna društva, jednote in zveze in druge narodne ustanove. V naših časih je vse to bilo potrebno, kajti skrbeti smo morali sami zase, za slučaj bolezni in nesreč. Zdaj je drugače. Zdaj imamo Medicare, razne zavarovalnice. Preje vsega tega ni bilo, zato smo morali za vse skrbeti delavci sami. Mladi zdaj vodijo naša društva in ustanove naprej. Čast jim, kar dobro delajo. To nam povedo častne prireditve ob obletnicah društev in ustanov.

Na Deseti cesti imamo Slovenci naš "Slovenski narodni hram", kakor ga jaz imenujem. Lani koncem novembra je proslavljal naš Slov. narodni dom 50-letnico. Lepa prireditev je bila. Udeležba zlasti na banketu je pokazala, da se Slovenci še vedno zanimamo za svoje ustanove. Dokler se bomo, bo slovenstvo in spomini na Slovence živelo in dopovedovalo naši Ameriki, da smo jo Slovenci marsikje po njenem ozemlju pomagali graditi, da je taka, kakršna je, namreč velika, demokratična in napredujoča naprej in naprej.

Slavnost Slov. nar. doma so posetili in počastlii tudi odlični javni predstavniki mesta in okolice. Udeležila sta se in pozdravila našo javnost župan mesta North Chicago Charles Hebior in župan mesta Waukegan Robert Sabonjian. Naša slovenska naselbina namreč leži ravno sredi med mejama obeh mest. Deseta cesta deli North Chicago in Waukegan. Slov. nar. dom in slovenska cerkev Matere božje sta na strani Desete ceste, ki spada že pod Waukegan. Na drugi strani preko ceste pa se začne North Chicago.

Tako vidite Slovenci v North Chicagu in Waukeganu, ali kakor so naselbino po svoje imenovali naši bivši pokojni pionirji kot: Frank Cpeka, Jože Drašler, Martin Svete, John Umek, Frank Ogrin, Math Ivanetich, Frank Jerina in še dolga vrsta drugih, "Ameriška Vrhnika" še krepko živi in diha in še bo. Zato bodo poskrbeli navdušeni Slovenci naše Ameriške Vrhnike.

* ZDAJ PA ŠE KAJ DRUGEGA OD NAS. — Kakor druge kraje, tako tudi naš kraj in njegovo okolico zima jaše po svoje, kakor to ona vedno zna. Stari se tiščimo bolj okrog peči, to zadnja leta bolj in bolj, ker zdravniki so nam vtepli v glave, da za pečmi je za stare "dragonarje" najbolj priporočljiv in najvarnejši kraj. Zunaj po zasneženih in ledenih hodnikih in ulicah plešejo in rajajo pozimi razne nevarne sape in burje, ki prinašajo polne vreče raznih influenčnih bacilov, ki jih zajemajo v vedno kislih kitajskih in hongkongških krajih in tamkajšnjih sezonah. Tu jih pa raztresajo in sejejo po dolinah in hribih dežele našega Strica Sama. Zato pravijo, da se je treba čuvati pred temi, če hočemo, da bomo še kake kvatre vozili in hodili po snegu in poleti pa tlačili travo po teh naših krajih. Jaz sem te nasvete dosedaj vpošteval in zato menda še vedno brcam na tem svetu. Kako dolgo, tega odgovora pa ne znam.

* KAKO JE Z DRUGIMI PROBLEMI IN SITNOSTMI? — Teh ni malo. Imajo jih velike glave in male. Ima jih papež, predsedniki in vladarji raznih držav in še mnogi, mnogi drugi.

Ko sem pred nekaj časa bral ravno v tem našem listu, da znani Onassis, grški milijonar snuje razrešitev svojih businešk ih manipulacij, da bi povečal business za olje, je potrkal na vrata moj sosed in znanec Frank s Park Avenue. Ko sva se pozdravila, sem mu omenil, da sem ravno razmišljal o tistem poročilu o Onassisu.

Frank je ob tej moji omembi privzdignil kapo, nemalo svetlo pogledal in že je pripomnil: "Ha, Tine! Kaj še ne poznaš Grkov in Ircev?"

Malo začuden se ozrem vanj. "Hm, kako naj bi jih pa poznal?" ga vprašam nazaj.

On pa: "Irci so tiči! Grki pa tudi, če še ne večji!"

"Mogoče, v čem pa?" vprašam nazaj.

"V čem?" vpraša nazaj Frank, "ali ti ni znano, da Kennedyji niso kaki revni Krašovci ali pa Čiči, ampak gospodarsko podkovani tiči. Zato se jim je Onassis pridružil, ko je poročil vdovo Kennedy — slednja pa je tudi srečna, da je za težkim Ircem dobila "težkega Grka" in teža se je podvojila, če še ne bolj pomnožila. Veš, Tine, ljudje so kakor ptice, ene vrste rade skupaj letajo — ljudje tudi — bogataši skupaj — nemaniči pa po svoje!"

Pri tej opazki sem še bolj debelo gledal v Franka. V meni pa je nekaj govorilo: Vidiš, vidiš, ni vsaka glava prazna, tudi če je preprostega stanu. Njihove oči vidijo, ušesa slišijo, razum v glavah pa sodi in vsakemu po svoje pove, kako to, kako ono in pa tudi to, da kar je dobro za kakega "gospoda", je dobro tudi za "navadnega preprostega Janeza"!

To pove in pojasni vse, kdor to razume, ali če nekaj razume, mu ni težko priti vsaj blizu pravega zaključka o takih zadevah.

Naj bo dovolj za danes, da ne bom kratil drugim dopisnikom prostora. O drugih zadevah pa ob drugi priliki.

* ZA DOBRO VOLJO PA PAR OKROGLIH:

— *Najboljši čas.* Gori v severni Wisconsin sta se odpeljala oče in sin na lov na srne. Oče vpraša, kdaj je najboljši čas za lov na srne? Slišal sem, da zgodaj zjutraj, ali res?

"Da, res je," odgovori lastnik motela, kjer sta prenočevala.

"Zakaj ravno zgodaj zjutraj?"

"Zato," odgovori lastnik motela, "takrat gozdni lovski čuvarji še spijo."

*

— *Ena iz starih časov.* — Nekemu gorjanskemu kmetu je umrl sin. Sorodniki so ga tolažili, češ da je dobro za otroka, ker je že zgodaj med angeli.

Kmet pa odkima z glavo in pravi: "Kaj pa imam jaz od tega, če je on med angeli! Jaz bi ga potreboval pri volih!"

— Še drugič kaj, vsem pa veseli predpust in dosti dobre volje!

Vrhenšk Tine

Društvo Najsv. Imena Jezusovega v župniji Marijinega Vnebovzetja

CLEVELAND, O. — Ta mesec se oglašam preje kot običajno. Razlog je v tem, ker ima naše Društvo NIJ na Svečnico, v nedeljo, 2. februarja, prodajo peciva. Prosimo gospodinje naše župnije, da bi pripravile in prinesle kako pecivo za prodajo, ali pa istega kupile. Na razpolago bo od osmih zjutraj dalje. S tem boste podprle naše društvo, ki večino zbranega denarja daruje za cerkev.

Nedelja mož in fantov bo pa kot vsak mesec drugo nedeljo, 9. februarja. Zberemo se v prostorih pod cerkvijo ob 7.45, da skupno odidemo k sv. maši ob sedmih.

1.

Na zadnjem našem sestanku na praznik Svete Družine je govoril o družini č. g. pater dr. Pavel Krajnik. Za njegov tako lep govor se mu prav lepo zahvaljujemo.

2,

Član našega društva Mr. Anton Kushlan, ki je v službi pri davčni upravi v Clevelandu (Department of Taxation) kot preglednik računov (auditor), je bil v začetku meseca januarja počaščen s posebnim slavnostnim kosilom, ker je v bolnici sv. Vincencija v Clevelandu v letu 1968 opravil prostovoljno in brezplačno 5000 ur dela v tej bolnici. Prostovoljno delo v bolnici je pa samo eno od njegovih aktivnosti. V vsem Clevelandu je poznan kot velik dobrotnik ubogih.

Poleg dela v javnosti je še našel čas, da je študiral pravo. Lansko leto je študije zaključil in dosegel čast doktorja prava (master's degree) na John Marshall Law School. Na tej univerzi je pa dobil tudi častni naslov "Doktor modrosti" — "Doctor of Jurisprudence". Zadnjikrat je bil ta častni naslov podeljen na tej univerzi pred 15 leti.

Vse delo Mr. Kushlana izvira iz njegovega globokega katoliškega prepričanja, ki se izraža zlasti v ljubezni do bližnjega — zlasti do ubogih.

Doktor Kushlan! Tudi člani DNIJ Vam k Vašim uspehom prav iskreno čestitamo. Bog Vas živi!

3.

V tednu molitvene osmine za zedinjenje vseh kristjanov, od 18. do 25. januarja, je clevelandski škof Clarence G. Issemann organiziral več ekumeničnih zbližanj s protestanti s tem, da je odbral nekaj duhovnikov, ki so v nedeljo, 19. januarja, govorili protestantovskim vernikom v njihovih cerkvah. Med te izbrane duhovnike je škof imenoval tudi našega župnika č. g. Viktorja Tomca, ki je govoril kot glavni govornik v Metodistični cerkvi na 15232 St. Clair Avenue. Naslov njegovega govora je bil: Ekumenizem prinaša svobodo. Gospodu župniku k temu njegovemu poslanstvu prav iskreno čestitamo!

4.

V nedeljo, 19. januarja, je bila v naši župniji nedelja laiškega apostolata. Najprej je bila ob pol treh pobožnost v cerkvi, nato pa skioptično predavanje o bogoslužju vzhodnih kristjanov. Oboje je vodil č. g. dr. Pavel Krajnik. Predavanje je bilo zanimivo in so navzoči tudi ves čas sledili z velikim zanimanjem. Taka predavanja so sedanjemu času potrebna, zato bi jih bilo treba večkrat organizirati. — Delo Marijine legije trpi zaradi pomanjkanja aktivnih članov. Pomožnih članov je pa preko 400.

Zdravko Novak

Več za avtomobile

NEW HAVEN, Conn. — Prodajni davek kaže, da prebivalci države Connecticut porabijo več denarja za nakup in vzdrževanje svojih motornih vozil kot za svojo in svojih družin hrano.

ŠEPET POD TURNOM

Piše rojak iz prestolnice.

WASHINGTON, D. C. — Parad, slovesnosti in prometnih gneč je konec in prenatrpane plesne dvorane so se izpraznile. Drugega ne preostaja, kot spet — delo. Delati je pač treba, in to velja za vse, od našega vratarja pri dvigalih, do mene in mojega slavnega soseda v Beli hiši.

V prejšnjih mesecih sem sem pa tja zapisal par pikrih na njegov in na guvernerjev račun. No, zdaj je komedije konec in stvari je treba pogledati odkrito v oči. Ko je Richard M. Nixon pred Kapitolom prisegel na Sveto pismo, je postal predsednik nas vseh. In časi, v katerih je prevzel oblast, niso ravno zavidanja vredni. Zato zasluži — neglede na to, kaj smo govorili ali mislili med volivno kampanjo — vso našo podporo in pomoč. Na ta način se bo lažje izkazal kot dober predsednik. A do tega ima kot predsednik tudi vso pravico, kajti njegove odločitve ne bodo zadevale le peščico ljudi, pač pa ves naš ameriški narod in često — ves svet. Zato kličem z vsemi, ki so in ki niso zanj volili: good luck, Mr. President!

KONGRES. — Gospodje so vsi pripravljeni na delo. Tudi stolčki v odborih in komisijah, pododborih in odsekih, javnih in tajnih in še v odboru za odbore so vsi lepo zasedeni. Vprašali boste, kako se na tak stolček pride. No, če bi, na primer, jaz kandidiral pri volitvah — razume se, da bi zmagal — bi kot izobražen ameriški Slovenec bil dober kandidat za recimo, predsednika odbora za manjšinske zadeve. V resnici bi to pomenilo manj kot figo, kajti vodilna mesta v odborih se dele po tem, koliko časa je kdo v Kongresu, in ne po tem, kako je kdo sposoben ali izobražen v takih in takih strokah. *Senjoriti,* kot pravijo (naglas je na "o" in ne na "i"). Le zato ima, na primer, senator Bullfright tolikšno besedo v svojem odboru: ne zato, ker se na posel tako imenitno razume (o tem dvomijo mnogi, še silno patemnejši od mene), pač pa zato, ker je v Kongresu že toliko časa, da pravijo, da je baje že pozabil, kdaj je bil rojen. A odbori so vendarle silno važna reč, zlasti pa v Kongresu. V kongresnih odborih novi zakoni bodisi ožive, zaspe ali pa tiho umro. Bom navedel primer.

Prvi zakon, ki bi ga kot novoizvoljeni senator predložil, bi bil, da naj bo 29. junij, ali pa recimo, predzadnji ponedeljek v juniju, državen praznik, Baragov dan. To bi bilo zelo lepo, kajti v juniju itak ni nobenih praznikov. Moj zakonski predlog bi v Kongresu prečitali, natiskali in ga potem poslali v pretres pristojnemu odboru. Predsednik odbora bi vso stvar dal na dnevni red, potem pa bi šlo nekako takole:

Predsednik odbora: "Tukajle imamo zakon o škofu Baragi, kateremu je oče senator Chokel." Senator iz Arizone: "Kdo pa je to?" Predsednik: "Chokel ali Baraga?" Senator iz Arizone: "Mislim oba. To mora biti nekaj novega. Senator Chokel bo moral vso stvar razložiti." Senator Chokel čez pol leta: "Smatram, da je zakon o škofu Baragi koristen za vso deželo, zlasti pa je koristen za nujno potrebni moralni preporod, industrijo, delavske unije in turizem." Potem nadaljuje s prekrasnim opisom Baragovega življenja in njegovih zaslug za Ameriko in Indijance. Predsednik: "Vidim, da je prevzvišeni največ dobrega storil za Indijance. Potrebno nam bo mnenje Urada za indijanske zadeve v notranjem ministrstvu." Tu se stvar prvič resno zatakne. Baraga je namreč deloval tudi v delu današnje Kanade. Potrebna je izmenjava diplomatskih not in memorandumov, kar je seveda v par kratkih letih zadovoljivo urejeno. Notranje ministrstvo končno sporoči, da načelno zakonu ne nasprotuje. Nova seja. Senator Chokel: "Mnenje ministrstva za notranje zadeve je pravilno in pošteno. Tudi je v skladu s sodobno intelektualno strujo v povratku rdečkarja — return of the red man . . ." Predsednik: "A mož je vendarle največ deloval v Michiganu. Kaj misli gospod senator iz Michigana?" Senator iz Michigana čez nadaljnega pol leta: "Moji volivci bodo navdušeni! Toplo priporočam . . . Skrajni čas je, da nekaj ukrenemo." Senator iz New Yorka: "Jaz sem zato, da počakamo. Že tri leta imamo tu zakon glede St. Patrick's Day. Irci postajajo nestrpni." Senator Chokel: "Jaz podpiram oboje. Čemu ne bi oba zakona združili in ju kot enega spravili skozi Kongres?" Senator iz New Yorka: "Sijajno! Roka roko umije." Sen. Chokel: "Obe pa obraz!" Senator iz Arizone: "Počasi, gospodje, počasi. Tu gre kar za dva praznika. V državni službi pa imamo toliko milijonov uslužbencev, ki bodo v dveh dneh zamudili toliko delovnih let, vrednih toliko milijonov dolarjev. To ne gre. Naša trgovinska bilanca bo spet v škripcih . . ." Senator iz Michigana: "Kaj pa Baragovi spominčki in podobice? To bi povečalo industrijo in prineslo toliko novih davkov." Senator iz Kalifornije: "Baloni. To bodo itak izdelali Japonci." Senator iz Michigana: "Lahko bi uvedli Baragove smuči in krplje . . ." Senator iz Wisconsina: "To znajo švedi napraviti bolje in ceneje." Senator Chokel: "Prazniki bi privedli veliko obiskovalcev iz Slovenije. Dobro za naš turizem . . ." Senator iz Arizone: "Zame je to še vedno železna zavesa. In dinar je še vedno kilav. Več dolarjev bi odnesli, kot pa prinesli." Senator iz Kalifornije: "Baragova kapljica bi se še najbolj obnesla. Naše vinarne bi to znale. Vzelo bi nekaj časa." Predsednik: "Vidim, da so mnenja v tej stvari preveč deljena. Predlagam, da se zakonski predlog začasno upokoji. Mogoče bo 200-letnica Baragovega rojstva vzbudila več navdušenja . . ." In ker ima predsednik odbora glavno besedo, je načrt upokojen in — adijo, Baragov dan! Taka in tolika je moč odborov v Kongresu in nekako tako je menda tudi bilo z Baragovo znamko . . .

BC

Hud preplah v stolpnicah

LONDON, Ang. — V nebotičnikih, ki imajo dvajset in več nadstropij — takih je v Angliji in Walesu okoli 200 — se je pred meseci naselila bojazen, ki je te dni prerastla v preplah. Stanovalci so demonstrirali in grozili z izselitvijo, minister za gradbeništvo in komercialna televizija ITR sta se spoprijela ob vprašanju, kako je z varnostjo v teh stavbah. Gradbeni inženir Bernard Clark je izjavil: "Mislim, da je ogroženo življenje sto in sto ljudi, ki stanujejo v takih blokih."

Inženir Clark je sodeloval pri komisiji, ki je preiskovala vzrok nesreče letošnjo pomlad v Londonu. Zaradi plinske eksplozije v 18. nadstropju se je odkrušil eden izmed vogalov 23-nadstropne stolpnice po vsej dolžini in zgrmel v globino. Bila je ena izmed stolpnic, sestavljenih iz plošč; nebotičniki tega tipa stoje po vsej Angliji in Walesu, v njih stanujejo predvsem manj premožni ljudje.

O nesreči v londonski stolpnici Roman Point, ki je na vso srečo zahtevala samo štiri smrtne žrtve, je komisija sestavila poročilo, ki naj bi javnost pomirilo, imelo pa je povsem nasproten učinek. Ljudje niso verjeli trditvi, da je v takih stavbah varno stanovati in da bodo vse plinske naprave nadomestili z električnimi, da bi tako preprečili možnost podobnih katastrof. Minister za gradbeništvo je zagotovil, da bodo preverili varnost vsake stolpnice posebej.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Mir moramo neprestano graditi

Z Japonskega sem prejel lep članek, ki sicer ni velik, ki pa v malo besedah veliko pove. Vsebinsko je zelo bogat. Napisal ga je Slovenec, ki ima do človeške besede silno čuteče srce, obenem pa ostro oko, da hitro vidi in spozna nevarnosti, ki prežijo na ljudi na poti skozi to dolino solz. Pri vsem tem pa tudi ve za konkretne naloge, ki jih ne bi smeli odlašati. Pisec članka je misijonar g. Vladimir Kos S.J. On je pesnik, mislec in praktičen pomagač, ki na obronkih Tokija lajša duhovno in telesno bedo Adamovih potomcev in v njih neprestano gradi mir. Takole pravi v prvi polovici članka:

"Ali ste opazili v pastoralni konstituciji 2. vatikanskega zbora (natanko: v 78. poglavju), da Cerkev razlaga mir, kot nekaj dinamičnega, nekaj, kar je treba neprestano graditi. Istotam beremo, da "odsotnost vojne še ni mir". Tudi ga ne more ustvariti ravnotežje med nasprotujočimi si silami. Tudi diktatura ga ne more ustvariti. Kaj u s t v a r j a mir? "Vedno večje uresničenje pravičnosti v človeški družbi, ki bi — po Stvarnikovi zamisli — morala funkcionirati v dinamičnem soglasju." In zbor skoraj hudomušno navaja podobne misli preko Izaija, za slučaj, da se kdo te zgodovine spomni. Tudi beremo, da je mir učinek ljubezni, ki pravičnost izpopolni. In skoraj na istem mestu je govora o realizmu napram miru. "Za dosego človeškega miru je treba zagotovitve osebnih vrednot in je treba svobode in medsebojnega zaupanja za človeško sodelovanje . . ."

Še enkrat, da se ne predamo napačnemu pacifizmu: "Za dosego miru je nujno, da se ljudje in narodi med seboj spoštujejo in cenijo in da se načrtno trudijo za bratsko ravnanje." In 82. poglavje komentira: "Zaman se državniki trudijo za mir, dokler bo človeka do človeka ločilo sovraštvo, prezir, nezaupanje, rasna mržnja in neuklonljiva ideologija. Vl. Kos S.J.

Gornje besede so, kakor bi božji Zdravnik predpisal zdravljenje bolni človeški družbi. In to zdravljenje ima vesolen značaj: velja za človeške mase organizirane v narode, države in velike svetovne bloke. Prav tako je učinkovito to zdravljenje za manjše skupnosti, v vasi, v fari, kot za meddruštveno sožitje. Vsakdo ga more uporabljati: zadnji zemljan, kot prvi faran in največji d r ž a vnik svetovnega slovesa in obsega.

Zdravila pa so: 1. Mir je treba neprestano graditi. Mir torej ni zaspanost, komodnost, nedelavnost, brezdušnost. P o z i t i v n a gradnja prinaša mir.

2. Uresničujmo pravičnost v človeški družbi. Danes pravičnosti ni ne med državami in je premalo med posamezniki. Kdor zaposlitev daje, ali deli istočasno tudi pravičnost svojim podložnim? Kdor delo sprejema, ali ga opravlja v pravičnosti? Kdor se ne strinja z menoj, pa je moj predstojnik, ali je vedno pravičen do mene? Kadar tožimo, da ni miru in pomirjenja, vprašajmo se ali smo pravični na vse strani. Mogoče pa enega odrivamo, da drugim ustrežemo?

3. Skupnost naj opravlja svojo vlogo v dinamičnem soglasju. Dinamično soglasje je delo na različnih področjih, ki pa se dopolnjujejo. Dopolnjevanje je soglasje. Kjer manjka miru, tam se ne dela veliko ali pa silijo na področja ljudje, ki niso zanje usposobljeni.

4. Ljudje naj se med seboj spoštujejo in cenijo, ne glede na to, kakšne barve so, na katerem kosu zemlje so bili rojeni ali kateri politični skupini pripadajo. V nobenem človeku ni vse samo slabo in nihče nima samo slabih namenov. Proč z mržnjo in prezirom in to v dejanju.

Drugič pa drugo polovico članka, ki govori o nemiru v Aziji in o nevarnosti, ki se lahko izmota iz tega nemira.

Župnijsko gospodarstvo

Druga slovenska župnija v Torontu, ki si je zgradila lastno cerkev in dvorano l. 1961, pozneje pa še župnišče, lepo napreduje in stalno raste. To se vidi tudi iz njenega finančnega poročila, ki ga župni urad pri Brezmadežni s čudodelno svetinjo vsako leto objavlja svojim župljanom. Da bo gospodarski razvoj bolj razviden, bom v oklepaju navedel številke iz finačnega poročila za leto 1967.

V letu 1968 je imela župnija vseh dohodkov $48,474 ($46,637). Dohodki so se torej povečali za dva pičla tisočaka. Naj navedem samo nekaj najbolj zanimivih postavk, od kod so dohodki prihajali: Nedeljske in praznične nabirke v cerkvi so lani prinesle $17,620 ($9,836), kar kaže očividen porast. Enako krsti, poroke, pogrebi in maše: $1298 ($478). Sklad za odlačevanje dolga v kuvertah je lani prinesel: $5750 ($20,357). Leta 1967 je bila v ta sklad vključena tudi posebna kampanja za odplačevanje dolga. Prireditve cerkvenega odbora so lani dale $6067 ($9844). Oddajanje dvorane $5,337 ($2,850). Tu je samo nekaj virov dohodkov in sicer glavnih. Župnijskih izdatkov pa je bilo $48,611. Tako je župnija zaključila leto z majhnim primanjkljajem. Največja postavka pri izdatkih je bilo odplačevanje dolga: $10,000. Dolg je ob zaključku leta 1967 znašal $154,600. Koncem l. 1968 pa ga je ostalo še $144,600, kar je gotovo težko breme za to mlado župnijo. Na račun obresti pa je bilo odplačano $8,725. V letu 1968 župnija ni imela večjih nakupov in predelav kot v letu 1967. Povečali in na novo opremili so samo kuhinjo pri dvorani.

Župnija Brezmadežne s čudodelno svetinjo je izredno lepo urejena, kar se tiče prostorov. Ima prostorno in lepo cerkev in dvorano z vsemi pritiklinami, moderno župnišče in še dve hiši, katerih ena služi sestram za stanovanje. Tudi prostor okoli cerkve je velik in lepo urejen.

Oče Jože Cukale S.J. piše

Prisrčna Vam hvala za dragoceni pozdrav iz Kanade misijonarju v Bengalijo. Hvala za dragocenih $50, ki je dar ožarjen z osebnimi darovi. Naj vam Gospod žetve povrne z bogatimi snopi svojih milosti za praznike in v novem letu 1969.

Ker se bliža novo študentovsko leto in ker bo mnogo upanja polnih, nadebudnih študentov in študentk v nevarnosti, da zaradi bede ostanejo na pol poti svojih študijev, kar pomeni: obsedeti na kantonih ob cesti življenja, bo vaš dar uporabljen zanje. Dva ubožna stojita pred maturo, med tem ko bi dve radi na učiteljišče, ki traja le eno leto, da dobita državno službo. To so naše bengalske katoliške moči. Eno dekle me prosi za posojilo, da nadaljuje s študijem na državni Nursing College šoli. Glejte, tako je Vaš dar čudivito naložen. Bog vam povrni zanj.

Kadar bo posla malo manj, bo pisma malo več. Vaš stari sodelavec Jože Cukale S.J.

Če bi kdo, ki bere te vrstice, hotel pomagati očetu misijonarju, oziroma njegovim študentom, naj pošlje na naslov Baragovega misijonskega krožka g. J. Kvasu, blagajniku na 43 Pendrith Street, Toronto 4, Ont., ali pa naravnost v Indijo na naslov očeta J. Cukale S.J., Anthony's Church, P.O. R. C. Thakurani, Via - Alipore, Calcuta - 27. India.

Mis. por.

Nagrada za leto 1968

Da na poseben način proslavi 10-letnico svojega uspešnega delovanja, je Hranilnica in Posojilnica slovenskih župnij v Torontu podelila za leto 1967 majhno nagrado zaslužnemu Slovencu v svobodnem svetu. Nagrado za leta 1967 je dobil znani slovenski kipar, mojster France Gorše iz New Yorka. Nagrajenca je pomagala izbrati posebna posvetovalna komisija. Ta gesta našega denarnega zavoda je imela med slovensko publiko v svetu zelo dober odmev. Dobili smo laskava pohvalna priznanja. Tudi članstvo se je na zadnjem občnem zboru v mesecu novembru zanimalo ali bo nagrada podeljena tudi za leto 1968. Predlog članstva in odborov v ta namen je bil enoglasno odobren in v ta namen določena vsota $300.

V posvetovalni komisiji, ki naj bi pomagala izbrati nagrajenca za leto 1968, so bili: Za Kanado mednarodno priznani znanstvenik dr. ing. V. J. Bratina. Za ZDA urednik "Ameriške Domovine" profesor Vinko Lipovec. Za Južno Ameriko publicist in kulturni delavec, profesor Alojzij Gerzinič. Za članstvo H. in P. S. Ž. pa njen predsednik g. Peter Markeš. Iz sestave komisije je razvidno, kako široko podlago je imela. Predstavljala je najrazličnejša okolja, v katerih živijo svobodni Slovenci. V njej so bila zastopana raznovrstna področja intelektualnega ustvarjanja: znanost, administracija, publicistika ter kulturno-vzgojno udejstvovanje.

Komisija je enoglasno predlagala, naj dobi nagrado za leto 1968 preč. g. France Dolinar, ki živi v Rimu. Nagrajenec je do zadnjega vlakna zaveden Slovenec, zgodovinar, polihistor, ustvarjalni član S.K.A., stalni sodelavec revije Meddobje, bister opazovalec i d e j n i h tokov in vztrajen ljubitelj vsega, kar je bilo v slovenski preteklosti dobrega, velikega in svetlega. Poleg tega je g. France Dolinar doma tudi v mednarodnih zvezah, kar je za slovenstvo velikega pomena.

Upravni odbor Hranilnice in Posojilnice S.Z. v Torontu je na svoji redni seji dne 21. januarja 1969 z veseljem sprejel nasvet posvetovalne komisije in tako je postal nagrajenec za leto 1968 g. France Dolinar iz Rima. S podelitvijo nagrade smo tako povezali gospodarsko področje s kulturno-znanstvenim. In prav o tej povezavi tako lepo pravi v svojem pismu član posvetovalne komisije g. A. Gerzinič: "Zelo razveseljiva je zamisel Hranilnice in Posojilnice S. Ž. o podelitvi nagrade. Dosežki na gospodarskem področju po nekakem izročilu ostajajo brez poživljajočega stika z drugimi področji, zlasti s kulturnim."

Vsem, ki so sodelovali pri tem, da je do nagrade sploh prišlo in pri iskanju nagrajenca, naj bo na tem mestu izrečena najlepša zahvala, nagrajencu pa prisrčne čestitke.

Predsednik

Kratko poročilo v številkah

Že je minulo tri mesece v novi poslovni dobi Hranilnice in Posojilnice Slov. Župnij. Prvi meseci često pokažejo, kakšno bo leto. Če bo to držalo tudi letos, potem bodo tudi v tekočem letu lepi uspehi, ki jih bodo deležni člani.

12. leto je ta zavod že pri življenju, pa članstvo še vedno pristopa in število novih članov celo narašča. Narašča tudi denarni promet in število obiskovalcev v naših uradih. Samo v teh prvih mesecih je imela H. in P. S. Ž. 2,700,000 dolarjev prometa. Pa prvi trije meseci, to je oktober, november in december navadno niso najbolj zaposleni glede dotoka in odtoka denarja. Ko spomladi oživi življenje, se tudi promet v naših uradih poveča in s tem se poveča obtok denarja.

Če gledamo mesec december v letu 1967 in 1968, potem vidimo napredek: Hranilne vloge so se dvignile za $111,000. Računi za osebne čeke so poskočili za $30,000. Osebnih posojil je več za $115,000, posojil na nepremičnine pa za $150,000.

Rast in razvoj gre v pravo smer, zaupanje v denarni zavod je prav tako v napredovanju.

Poroča predsednik

L. Ambrožič st.:

OBLJUBA DELA DOLG

LXVIII

Taka je pač človekova usoda. Docela popolne sreče na tem svetu za človeka menda ni. Niti za človeka-svetnika ne. Saj mora stalno opazovati pokvarjeno okolico in ima stalno željo, da bi jo zboljšal, spreobrnil in jo pripeljal k lepšemu — Boga iskajočemu življenju. Ker tega ne more, je nesrečen.

Neka bogata, starejša gospa mi je nekoč potožila, da je vsa nesrečna. Dejala je: "Vsega imam v izobilju in vse, kar sem si poželela, sem dobila, vse uživala po mili volji in sedaj se mi je vsega nakopičilo do vrha. Zdaj želim le še to, da bi bila še enkrat mlada ter da bi živela bolj v revščini kot v izobilju. Ker vem, da tega ne bom pričakala, zato sem zelo nesrečna in v tej nesreči morem vrhu kupa življenskih dobrot, presita vsega čakati konca — smrti".

Ker smo prej bili pri cestnih zadevah, naj povem tu poleg še to, da sem še kot mlad poba želel, da bi vodila k Sv. Katarini lepa cesta. Menda zato, ker smo otroci večkrat hodili tja gori po raznih opravkih in tudi nekatere nedelje k maši. Mesto na Dobrovo, smo jo ob raznih prilikah mahnili k Sv. Katarini, menda prav zato, da smo se nazaj doli skušali, kdo bo prej doma. Ucvrli smo jo navadno nazaj mimo njiv po travnikih-pašnikih in skozi gozd naravnost v dolino, potem pa ob potoku, "Žirovnikokem grabnu" in že smo bili doma. Vselej so me potem dva do tri dni bolele noge v stegnih in mečih, ker se je ob prehudem teku vse meso prestreslo. Staršem se tega nismo upali povedati, da bi nas drugič ne pustili tja gori. To smo si le med seboj potožili, pa se drugič spet podali v klance navzgor.

Bila je speljana slaba pot po ostrih ovinkih in strmih klancih prav do cerkve v Topolu, a ljudje in živina so mnogo trpeli, ker je po nekaterih mestih bila bolj parku podobna kot vozni poti. Videl sem, da bi se primerni vzpetini prav lahko speljala dobra cesta vsaj do vrh Grabčev do znane gostilne "Pri Anžicu" in do Planinskega doma. Naprej od tam do cerkve je bila že itak bolj položna pot in bi bila z malim trudom zboljšana in razširjena. Zato sem takoj, ko sem bil prideljen v odbor za cestno upravo, začel na odgovornih mestih in primernih časih obveščati in prigovarjati za to pristojne ljudi, da bi se dala primerna vsota v banovinski proračun za graditev te tako potrebne ceste. Seveda sem se moral precej boriti za to tudi z občinami Dobrova in Medvode, da sta pristali na to postavko v banovinskem proračunu, ker sta morali ti dve občini kriti del tega z občinskimi dokladami. Bilo je pa po dolžini te mišljene ceste polovica pod dobrovsko občino, polovico pa pod medvodensko. In tako se je čez par let posrečilo, da je bila stavljena v proračun primerna vsota za začetek tega dela.

Takoj, ko je bil odobren proračun, sem začel s pripravami. Z inženerjem Rujehom sem se dogovoril in dovolil mi je, da lahko kar začnemo. Če bi ga nujno rabili, naj ga obvestimo, drugače bo pa prišel šele, ko se bo izkopal iz velikega dela, ki ga ima čez glavo. Seveda me je vprašal kako nameravamo začeti in kakšno imamo orodje. Povedal sem mu, da bomo delali vse bolj po domače in gotovo dobro, saj bodo večina pri delu tisti delavci, ki bodo to cesto uporabljali in ti bodo gotovo tudi sami skrbeli, da bo cesta dobro narejena. Orodje bodo prinesli večinoma s seboj; le kake svedre in strelivo bo treba nabaviti. Tudi vozniki, če jih bomo rabili, bodo domačini, največ iz vasi Osredek, ki to cesto najbolj potrebuje.

(Dalje sledi)

Kremelj se hvali z gospodarskim letom 1968

MOSKVA, ZSSR.. — Sovjetska vlada je ravnokar objavila obširno poročilo o gospodarskem razvoju za l. 1968. Poročilo poudarja celo vrsto lepih uspehov. Industrijska proizvodnja ni sicer večja po številu in teži, zato je pa kvalitetno boljša. Do sedaj je namreč 75% industrijske proizvodnje odpadalo na težko industrijo. Sedaj hitro raste delež lahke in prehranjevalne industrije, posledica tega je, da se je lani življenjska raven hitro dvigala.

Vrednost industrijske proizvodnje je lani dosegla 308 milijonov rubljev, kmetijske pa le 81 milijonov. Ni dosegla ravni iz l. 1957, ker je bila v Ukrajini letina bolj slaba. Vendar pa dežela ne bo navezana na uvoz živil. Največji napredek je napravila proizvodnja elektrike, dalje kemična industrija in petrokemija.

Povprečni mesečni zaslužek industrijskih delavcev je znašal $125. To je primeroma malo, ako mislimo na zaslužek ameriškega delavca. Vpoštevati pa moramo, da ima ruski delavec minimalne stroške za stanovanje in da država plačuje tudi vse stroške za šolanje mlade generacije. V industriji je bilo zaposlenih 81 milijonov delavcev, v poljedelstvu pa še zmeraj 18 milijonov. Lep napredek kaže tudi socijalna politika. Brezposelnosti ni skoraj bilo opaziti. Kot vsako leto, je pa tudi lani močno primanjkovalo kapitala.

Iraški režim se brani z – vislicami

BAGDAD, Irak. — Posebno tričlansko revolucionarno sodišče je obsodilo na smrt 16 od 21 obtožencev, ki naj bi kovali zaroto za prevrat sedanjega režima arabske stranke Baath pod v o d s t v o m Hanasa Al-Bakra. Včeraj zjutraj so 11 na smrt obsojenih obesili sredi glavnega mesta na "Trgu svobode", tri pa v sredini mesta Basra na jugu države, kjer naj bi se zarota začela.

Obtožba trdi, da so zarotniki hoteli vreči sedanjo vlado in postaviti novo, ki naj bi iskala pomiritev z Izraelom. V zvezo z zaroto so spravili tudi predsednika bivšega režima gen. Abdel Rahmana in njegovega obrambnega ministra Abdel Aziza Okeillyja. Oba sta v zaporu in bosta sojena z 80 drugimi zaprtimi obtoženci.

Manj neodvisnih bank

WASHINGTON, D.C. — Sedaj je v ZDA polovico manj neodvisnih bank, kot jih je bilo l. 1931. V veliki krizi jih je mnogo propadlo, samostojnih novih pa nastalo sorazmerno malo. Poleg tega se je tudi več manjših bank združilo, posebno v zadnjih letih.

CLEVELAND, O.

Ženske dobijo delo

Delo dobi

Iščemo pomivalko posode, od 3. pop. do 8. zvečer, ob ponedeljkih, torkih in sredah.

SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave. 361-5214
(23)

HELP WANTED -- FEMALE
Automatic Cafeteria Hostess

Experienced preferred, but will train. Full or part time; Monday thru Fri. Good hourly rate. Uniforms furnished. Other benefits. Apply.

American Automatic Vending Corp.
7501 Carnegie Ave.
391-0788 Ext. 63

MALI OGLASI

V najem dajo

5-sobno stanovanje, prebarvano in čisto, oddajo v najem odraslim na 1043 E. 70 St. zgoraj. Vprašajte spodaj po 6. zvečer. —(20)

Farma v Genevi naprodaj

Približno 200 akrov zemlje, 108 akrov concord grozdja s kontraktom z Welch Co., se proda skupno ali delno. Malo naplačilo, ugodni obroki. Kličite: GENEVA 466-1781. (19)

V Collinwoodu

Sedemsobna hiša, 4 spalnice, aluminijasta obloga, preproge, ognjišče, novejši furnez, vroča voda in drugo. Hiša je na dvojnem lotu, približno 80 čv. x 120 čv. globoko. Dosti prostora za otroke. Cenjeno za hitro prodajo $16,900. Kličite za sestanek.

THE ALBANESE REALTY CO.
791-3309
(21)

Hiša naprodaj

Pri E. 185 St., 6-sobna zidana hiša, blizu vseh udobnosti, $23,-900. Zapuščina. Nobenih agentov. Kličite 944-7880. (21)

House for Sale

Four-bedroom, brick, with 3 acres of land in Willoughby Hills. Call 256-3489 from 8:00 a.m. to 9:00 p.m. (25)

Hiša naprodaj

Dvodružinska lesena hiša in dvojna zidana garaža je naprodaj na Norwood Rd. Kličite za sestanek 361-3474. (19)

POZOR

Kadar nameravate kupiti ali prodati vašo hišo, lot, prazno zemljo ali farmo, kličite nas. Točna postrežba

JOHN KNIFIC REALTY
481-9980 820 E. 185 St.
(Tues.x)

Hiša naprodaj

Ma 25525 Highland Rd., Richmond Heights, 6-sobna ranch hiša. polna klet, dvojna garaža, velik lot. $25,900. Kličite KE 1-8234. —(21)

POCENI — PA DOBRO!

Na E. 60 St. blizu Sv. Vida je naprodaj 2-družinska hiša, 5-5, plinski furnez, moderni kuhinji, preproge. Cena $7.000. Kličite Jack Lorenz,

MAINLINE REALTY
431-8182 221-9381
(jan 28,30)

V BLAG SPOMIN

39. obletnice smrti našega dragega očeta in starega očeta

6. obletnice smrti naše ljubljene matere in stare mame

ki sta vdana v voljo božjo zapustila nas in svet in se preselila v nebeški dom

OČE

Frank Strumbel

ki je umrl 24. septembra 1930.

Spominjamo se srečnih dni,
ko še živel med nami si,
sedaj žalujemo za Teboj,
a Tebe od nikoder ni!

Nikoli Te ne bomo pozabili
in vedno bomo Te ljubili.
Čeprav v hladnem grobu spiš,
v srcih naših Ti živiš.

Kako bi bili veseli vsi,
ko bi še živel Ti,
pa božja volja je bila,
da prezgodaj šel si s sveta.

MATI

Mary Strumbel

ki je umrla 28. januarja 1963.

Kako smo radi skup prišli,
pri naši dobri mamici.
Zdaj pa žalostni smo vsi,
ker mamice več med nami ni.

Kje si, naša ljuba mama,
kje je mili Tvoj obraz,
kje je Tvoje skrbna roka,
ki skrbela je za nas?

Če bi ljubezen odločila
in solza mrtve obudila
ne krila Tebe bi gomila.

Žalujoči otroci:

FRANK, ANTON, JOSEPH, JOHN — sinovi
MARIE KRAMER, ANNA ZUPANCIC — hčeri

Cleveland, Ohio, 28. januarja 1969

POSLUŠAJTE SLOVENSKE PLOŠČE

VSAKO SOBOTO OB 2 POPOLDNE NA CHIN-FM 101, TORONTO. ODDAJO "ŽELELI STE-POSLUŠAJTE" VAM PRINAŠA CENTRAL NEWS, NAJVEČJI DISTRIBUTOR ZA PLOŠČE, KNJIGE IN ČASOPISE V KANADI. Za informacije pišite na

CENTRAL NEWS & VARIETY
256 Augusta Avenue
Toronto 2B, Canala Telefon: 924-5370

Jerzy Żulawski:

NA SREBRNI OBLI

ROMAN

Vidim, da se Tom spreminja v pravega trinoga, in vest mi očita: ti si kriv! Vzgajal si ga, pa ga nisi vzgojil v človeka. Čemu si samotaril ob tečaju in prepuščal te Lunjane usodi?

Osupnila me je Ada. Iz njenega nastopa in iz mnogih drugih stvari ki sem jih spregledal in zanemarjal, vidim, da je njeno razmerje do bratov in sestra docela svojevrstno. Zdi se mi, da jo sovražijo, pa se je obenem boje, te dekline, najmlajše iz prvega rodu Lunjanov. Drži se daleč od njih in je med njimi nekaka svečenica, dasi ne vem, ali je ta izraz primeren. Žal mi je Ade, saj je tako zapuščena, samotna. Na tem svetu ji bo vedno tako kakor je meni, obsojena je na samotarenje — hudo mi je zanjo tembolj, ker ji ne morem biti to, kar bi ji moral biti: dober oče in prijatelj. Toda tudi v njenem razmerju do mene je več nekakega praznovernega spoštovanja kakor prave ljubezni. In tudi temu sem kriv jaz sam...

In tretja stvar, ki me je preplašila bolj od vseh drugih, saj zadeva mene samega: imajo me za... A nikar! Nemara se motim. Kaj naj pomeni, da je Ada preklela Toma v mojem imenu? Najstarejši sem med njimi, brž-čas samo zategadelj... In kaj če bi bilo še kaj drugega? Mar bi bil tudi temu — malikovalstvu kriv jaz sam?

Le kako čudno izgovarjajo tisti dve besedi: Stari človek...

*

Danes se mi je spet sanjalo, čudne sanje, ki me more že leta in leta in so vzrok, da se čutim čedalje bolj tujega sredi tega sveta...

Sanjalo se mi je, da sem bil na Zemlji. Vendar to pot so bile sanje prav čudne.

Bil sem v družbi ljudi, ki sem se z njimi razgovarjal z največjim zanimanjem o zadevah držav, narodov, napredka. Pravili so mi, da so se meje nekaterih dežel premaknile, kar sem zapustil Zemljo, da vladajo zdaj drugačne postave in da je mnogo nekdanjih ver propadlo. Vse to me je na moč presenetilo. Hotel sem si ogledati Zemljo, da bi se na lastne oči preveril, kakšna je sedaj.

Podal sem se na pot in hodil po mestih in deželah ki sem jih bil nekoč poznal. Resnično, marsikaj se je spremenilo. Kakor ptič sem letal nad zemljo in se čudil, ko sem namesto nekdanjih prestolnic zagledal razvaline, namesto cvetočih polj puščave in pogorišča, a tam, kjer so se bile nekoč raztezale puščave, našel obdelana polja, vodo in gozdove, ki so obdajali nove prestolnice, ki so se trle ljudi in življenja. Včasih sem počakal, stopil v hiše in izpraševal ljudi o stvareh iz mojih časov, a nihče mi ni znal odgovoriti. "Ničesar ne vemo o tem," so rekali ali pa: "Pozabili smo."

Strah me je obhajal in neizrečeno hudo mi je bilo, ko sem videl da je ta Zemlja že povsem drugačna, prav nič podobna tisti, ki sem jo bil poznal.

Vse kaže — tako sem ugibal v sanjah — vse kaže, da niso minila leta, marveč stoletja, odkar me ni bilo tod. Na Luni je od sile težko preštevati dneve— brez dvoma sem jih mnogo spregledal... Prišel sem na Zemljo, ki mi je tuja in ki sem ji tujec jaz.

In na mah sem se čutil strašno nesrečnega. Tujci na Luni, tujci na Zemlji, kamor sem se vrnil po nekakem čudežu, a — prekasno. Kje je moj dom?

Krožil sem po zraku, v srcu neznanska praznota. Medtem se je znočilo. Prve zvezde so zagorele na nebu, ko sem se, gnan od notranje sile, znašel nad brezbrežnim oceanom. Pod mano so se prelivali valovi kakor spolzke, bleščeče luskine ogromne živali, v njih so obsevali roji nebesnih luči.

Ozrl sem se naokoli: samo tu se ni spremenilo nič! Ta voda je bila prav tako brezbrežna in prav tako nemirna kakor nekoč.

Ko sem tako razglabljal, pa sem opazil, da morje čudovito hitro raste in dviga proti meni svoje valove. Tisti hip sem se ozrl in zagledal nad sabo polno Luno, ki se je proti njej čez ocean valila plima. Ustrašil sem se privida tistega sveta tam zgoraj, hotel sem zbežati, ubežati nekam, kamor ne sega njena svetloba... a zmanjkalo mi je moči. Začutil sem, da padam... in padel sem na valove, ki se penijo rastejo, me dvigujejo vse više proti Luni, stegujejo nekake neznansko dolge vratove z vihravimi grivami, se hohotajo pridušeno, potajeno in me mečejo vse više in više... Zvrhan groze sem pogledal proti Luni: glej, tam je, rase, strahotno hitro rase, pol neba je že zakrila in vse bliže, vse bliže prihaja... vse, vse je odeto v njeno sivo-srebrno kopreno. Zdi se mi, da se že dotikam glav Martinih Lunjanov in slišim njihov zlobni smeh in krik:

"Vrni se, vrni, Stari človek! Ne spadaš več na Zemljo!"

Obup, strah gnus, togota in silno hrepenenje, da bi ostal na Zemlji, čeprav ne mara več zame, vse to je hrumelo kakor nevihta skoz moje srce. Strašen krik se mi je iztrgal iz prsi. Vse sile sem napel, da bi se uprl valovom, ki me hočejo izpljuniti v vsemir... Grabim z rokami v pene, otepavam se, bijem s petami po zraku... vse zaman! Zemlja je že nad mojo glavo in jaz padam nazaj na Luno...

Strašen sen, še strašnejša resničnost...

*

Od našega EXODA — pet sto prvi dan.

Tom je bil z ladjo in dvema najstarejšima sinovoma odplul proti jugu raziskovat morje in obalo. Po njegovih besedah sodim, da so prišli skoraj do ravnika. Dalje niso mogli, ker so jih bile zadržale silovite tropske nevihte. Vrnili so se brez uspehov.

Po vrnitvi se je Tom dolgo časa razgovarjal z menoj. Pripovedoval mi je o svoji materi in Roži in obžaloval njeno smrt. Ko mi je opisal strašne napore, ki so jih morali premagati na svojem pohodu proti jugu, se je zamislil in dejal nazadnje da je bila nemara to njegova zadnja pot...

In res, gledam ga, pa ne morem razumeti... Ta človek, ki ima komaj polovico mojih let, je že starec. Na Zemlji bi bil šele v najboljših letih. Tukaj ljudje preje dozore in se tudi preje postarajo. Le čudno, čudno, da sem jaz še živ...

Omenil sem mu to, pa me je premeril z očmi in po kratkem oklevanju dejal:

"Že, a moji otroci in Ada pravijo, da si ti Stari človek."

Tudi on je čudno izgovoril ti dve besedi.

"In ti," sem mu odvrnil, "ti, ki me poznaš že iz otroških let, kaj sodiš ti o meni?"

Ničesar ni odgovoril.

*

Štirinajst lunskih dni po Rožini smrti je pobralo Toma. Zapustil je dvanajstero otrok petero z rajno ženo, sedmero z Lilijo.

Zagrebel sem ga na Otoku grobov. Tam poleg Marte, Petra, Rože in najmlajšega, njegovega trinajstega otroka, ki je umrl kmalu po rojstvu.

(Dalje prihodnjič)

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

SYSTEMS

Programmer Analyst

Experienced analyst to develop management information systems for large retail shoe chain. Should be familiar with operating systems environments and have at least 1 yr. programming experience. All replies confidential. Mail resume and salary requirements to:

DIRECTOR OF M.I.S.

HAHN SHOES

557 National Press Bldg.
Washington, D.C. 20004

(20)

Handcraft Skilled BAKERS

In several parts of the country. If you possess these skills and management aptitude, you may want to progress to manage one of our stores. We can train a qualified person. For more information write

MR. J. HAGERMAN

FEDERAL BAKE SHOPS, INC.

Tri-County Plaza
11700 Princeton Pike
Cincinnati, Ohio (20)

HELP WANTED

Medical Technologists

Licensed medical technologists needed at San Bernardino hospital. Newly licensed. Start at $678 per month, experienced at $763 per mo. or higher, depending upon experience. Good benefits with free hospital and life insurance. Write or call:

PERSONNEL OFFICE

St. Bernardines Hospital

2101 Waterman
San Bernardino, Calif. 92040
714—882-2911

(20)

Male & FEMALE HELP

MAIDS
HOUSEMEN —
LAUNDRY WORKERS

Apply in person. Holiday Inn. 1000 Busse Rd. Elk Grove Village, Ill. 437-6010

(20)

REAL ESTATE FOR SALE

BROOKFIELD

No Realtors or Movers. 2 Bedrm. Custom built brk. ranch. 70' lot, Central air-cond. Full bsmt. 2 car gar., 5' fence around yard, gas ht. Low taxes. Many extras. Low $30s. Owner 482-8650. (19)

W. ROGERS PARK — De Luxe 7 Rm. Georgian 3 bdrms. 1½ ba. lge. rms. cen. air-cond. fin. rec. rm. w/ frpl., den. Moss Green crptg. Drapes thruout. 1 blk. Mather High & Park. 45x135. Prof. lndscp. lot. By owner, $44,500. 973-2171 (20)

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

GROCERY and Brick Bldg. 5 Rm. Apt. in rear. Full bsmt. & attic. 2 car garage, gas steam heat. New 220 wiring. Call for details.

277-3497

(20)

LAUNDRY — COIN OPERATED

Exc. Business — Loc. in Waukegan.

For more information — Call:

662-7213 or 362-7829

HOUSEHOLD HELP

BUSINESS LADY, Single needs RELIABLE HOUSEKEEPER. Full day, preferable SAT. Ref. & Transp. Park Ridge req. Miss McCammon 827-4481 Office or 692-2865 Home.

(20)

YOUNG woman or Mother's helper needed for 3 or 4 days a week. May live in. Streamwood area. 289-3544 between 2 to 5 p.m.

(20)

WOMAN — Wanted for Arthritis Patient. 5 days, 9 to 5 p.m. Lite hsewk. Vic. Bel. & Halsted. Call eves. & weekends.

GR 2-8074

(20)

LITE HOUSEWORK
AND CHILD CARE
Stay or go.
No. Sub. loc.
Ref. Phone 381-6385

(20)

HOUSEKEEPER — Between 50-65. Keep 5 Rm. Home for man. Live-In or Go home. Hours 9-4 p.m. $45. Northwest. 637-3729

(20)

MALE HELP

ROAD DRIVERS

A Class I common carrier is in need of qualified road men to locate in Western Ohio. Applicants should have a good safety background and a minimum of three years road experience. Earning potential $12,000 to $14,000.

Write to:

EAZOR EXPRESS, INC.

Pittsburgh, Pennsylvania 15201 Eazor Square

An Equal Opportunity Employer

(19)

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

(K.S.K.J.)

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLIŠKA PODPORNA ORGANIZACIJA V AMERIKI

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmodernejše vrste zavarovalnin za odrasle in za mladino:
- od $500.00 do $15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote $600.00
- za odrasle člane bolniško podporo
- članom posodi denar za nakup doma.

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolico izpolnite izrezek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME .....

NASLOV .....

MESTO .....

DRŽAVA ..... CODE .....

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov: .....

.....

Moj novi naslov: .....

.....

MOJE IME: .....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

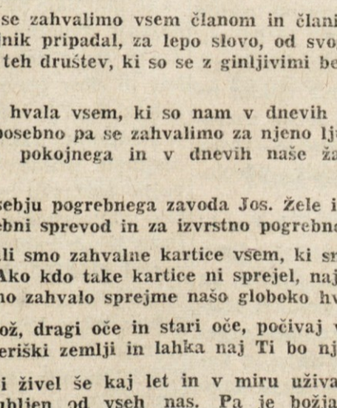

1898 1968

Naznanilo in Zahvala

V globoki žalosti naznanjamo, da je 28. decembra 1968 leta umrl naš ljubljeni soprog, oče in stari oče, tast in brat,

Christ Chermely

Rojen je bil 23. septembra 1898 v vasi Ustje pri Ajdovšini odkoder je prišel v Ameriko leta 1921.

Pogreb se je vršil 31. decembra 1968 iz pogrebnega zavoda Jos. Žele in sinovi v cerkev Marije Vnebovzete, kjer je Father Victor Tome daroval pogrebno sv. mašo. Potem pa smo pokojnega prepeljali na pokopališče ALL SOULS in ga tam položili k večnemu počitku v družinsko grobnico.

Pokojni je bil član društva KRAS št. 8 ADZ, društva Vipavski raj št. 312 SNPJ in Kluba upokojencev na Holmes Ave.

S tem se iskreno zahvalimo Father Victor A. Tomcu za molitve v pogrebnem zavodu, za darovano pogrebno sv. mašo in za spremstvo na pokopališče.

Prisrčno se zahvalimo vsem dragim prijateljem, ki so ob krsto pokojnega položili tako lepe vence cvetja in mu s tem izkazali svojo ljubezen in spoštovanje. — Hvala vsem, ki so darovali za sv. maše in za druge dobrodelne namene ter vsem, ki so pokojnega prišli kropit in molit ob njegovi krsti. — Hvala vsem, ki so bili pri pogrebni sv. maši in vsem, ki so pokojnega spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče.

Lepo se zahvalimo pogrebcem, ki so nosili krsto pokojnega. Hvala tudi vsem, ki so dali svoje avtomobile za spremstvo na pokopališče. — Toplo se zahvalimo vsem, ki so nam pismeno ali ustmeno izrekli svoje sožalje.

Posebej se zahvalimo vsem članom in članicam društev, ki jim je pokojnik pripadal, za lepo slovo, od svojega sobrata ter zastopnikom teh društev, ki so se z ginljivimi besedami poslovili od njega.

Prisrčna hvala vsem, ki so nam v dnevih naše žalosti bili na pomoči, posebno pa se zahvalimo za njeno ljubeznjivo pomoč pred smrtjo pokojnega in v dnevih naše žalosti Mrs. Ann Kolezar.

Hvala osebju pogrebnega zavoda Jos. Žele in sinovi za lepo urejen pogrebni sprevod in za izvrstno pogrebno postrežnost.

Razposlali smo zahvalne kartice vsem, ki smo imeli za njih naslove. — Ako kdo take kartice ni sprejel, naj nam oprosti in naj s to javno zahvalo sprejme našo globoko hvaležnost.

Ljubi mož, dragi oče in stari oče, počivaj v miru v blagoslovljeni ameriški zemlji in lahka naj Ti bo njena gruda!

Lahko bi živel še kaj let in v miru užival večer svojega življenja, ljubljen od vseh nas. Pa je božja previdnost Te poklicala k sebi, da Te nagradi za vso Tvojo ljubezen do nas in do svojih bližnjih, z večnim veseljem v društvu svojih izvoljenih. Mi Te pogrešamo vsepovsod in se Te bomo vedno spominjali z ljubeznijo v naših mislih in molitvah!

Žalujoči:

MARY (roj. Novak) — soproga
CHRIST jr. — Sin
JOAN — snaha
MARK — vnuk MICHELLE — vnukinja
sestra MARY CERMELY (Clev.)
V starem kraju zapušča sestri PEPCO HROVAT in ALOJZIJO BIZJAK
OSTALO SORODSTVO

Cleveland, O., 28. januarja 1969

V blag spomin

OB PRVI OBLETNICI ODKAR JE V GOSPODU PREMINULA NAŠA LJUBA MAMA, STARA MATI IN TAŠČA

Mary Mencin,

roj. SENICA

Umrla je dne 28. januarja 1968.

V miru božjem zdaj počivaj,
draga, nepozabna nam,
v nebesih rajsko srečo uživaj
do svidenja na vekomaj.

Žalujoči:

sin JOHN in snaha HELEN,
hči ANGELA
in zet FRANK KRECIC,
hči MARTINA in zet LENART MOG
snaha JEANETTE MENCIN.
vnuk, 6 vnukinj in ostali sorodniki

Cleveland, O. 28. januarja 1969.

NA SONCU V FLORIDI — Holly Conover lenari v mrzli in uživa sonce v Cypress Gardens v Floridi.